

Openbaar vervoer

Bakker *et al.* onderzoeken voor het **Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid** de groei van het openbaar vervoer in de periode 2000–2008. Op grond van de bevolkingsgroei, de gestegen deelname aan hoger onderwijs en de toename van de werkende bevolking werd een toename van het aantal reizigers-kilometers van acht procent verwacht. Door verhoging van de tarieven en een geleidelijk teruglopend gebruik in de daluren voor vrijetijdsreizen is het gebruik echter ongeveer gelijk gebleven. In de toekomst verwachten de onderzoekers een verschuiving naar het gebruik van het openbaar vervoer voor woon-werkverkeer in de spits in grootstedelijke werkgebieden.

Bakker, P., H. Derriks en F. Savelberg (2011) *Hoe groeit regionaal ov?* Den Haag: Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid.

Innovatie

De Dominicis *et al.* onderzoeken voor het **Tinbergen Instituut** of sociaal kapitaal en geografische nabijheid sleutelfactoren zijn in de kennisuitwisseling die tot innovatieve productie leidt in verschillende regio's in Europa. Ze concluderen dat regio's die omringd worden door innovatieve clusters of een hoge mate van sociaal kapitaal een grotere kans hebben om zelf ook vernieuwende producten of processen te produceren dan regio's zonder innovatieve clusters of hoogwaardig sociaal kapitaal in de buurt. De onderzoekers hebben hiermee naar eigen zeggen de relevantie aangetoond van samenwerking tussen bedrijven en onderwijs- en onderzoeksinstituten.

Dominicis, L. de, R.J.G.M. Florax en H.L.F. de Groot (2011) *Regional clusters of innovative activity in Europe: are social capital and geographical proximity the key determinants?* Tinbergen Discussion Papers, 2011(009).

Welvaartseffecten



Kemp *et al.* rapporteren namens de **NMa** over de welvaartseffecten van het optreden van de Mededingingsautoriteit in de jaren 2009 en 2010. In deze jaren heeft de NMa vijf respectievelijk vier fusiezaken afgerond en acht respectievelijk vijf sanctiebesluiten in verband met kartels uitgebracht. In 2009 werd één besluit van de NMa door de rechter aangepast, in 2010 werden drie eerdere zaken aangepast wegens uitspraken van het College van Beroep voor het bedrijfsleven. In de energiesector waren de welvaartseffecten relatief laag doordat de rechter het methodebesluit voor tariefregulering van de beheerder van het hogedrukgasnetwerk heeft vernietigd. In totaal bedroegen de welvaartseffecten van het optreden van de NMa in 2009 258 miljoen euro en 284 miljoen euro in 2010.

Kemp, R., M. Mulder, J. van Sinderen, K. Borkent, J. Cordeweners en D. Liefveld (2011) *Outcome van NMa-optreden, resultaten voor 2009 en 2010.* NMa Working Papers, 2011(4).

Zuinig

Kok en Jennen onderzoeken voor **Agentschap NL** de effecten van energiezuinigheid en bereikbaarheid met het openbaar vervoer van kantoorgebouwen op de gerealiseerde huurniveaus in de Nederlandse kantorenmarkt. De onderzoekers combineren de transactiedatabases van de grootste Nederlandse makelaarskantoren met de energielabeldatabase van Agentschap NL. Naast het energielabel van de kantoren zijn ook locatie, leeftijd en grootte van de kantoren als variabelen in het onderzoek gebruikt. De onderzoekers concluderen dat onzuinige kantoren, met een energielabel D of lager gemiddeld een 6,5 procent lagere huurprijs realiseren dan vergelijkbare kantoren met een energielabel A, B of C.

Kok, N. en M. Jennen (2011) *De waarde van energiezuinigheid en bereikbaarheid, een analyse van de Nederlandse kantorenmarkt.* Den Haag: Agentschap NL.

Banken

Demirgüç-Kunt en Huizinga onderzoeken voor het **European Banking Center** de noodzaak en wenselijkheid van grote banken. Hiertoe meten ze de absolute grootte van banken en de systeemgrootte, welke gedefinieerd is als de grootte van de bank ten opzichte van de nationale economie. Vervolgens wordt geanalyseerd in hoeverre onder andere het risicoprofiel en de opbrengsten, de activiteitenmix en financieringsstrategie en de mate van marktdisciplineren van de bank samenhangen met de bank- en systeemgrootte van de bank. De onderzoekers concluderen dat er geen duidelijke redenen zijn om systeemgrote banken te hebben. Ze ontvangen een lagere opbrengst-voet, zonder een reductie van risico.

Demirgüç-Kunt, A. en H. Huizinga (2011) *Do we need big banks? Evidence on performance, strategy and market discipline.* European Banking Center Discussion Papers, 2011(005).

IMF

Vranken *et al.* onderzoeken voor **NICE** de effecten van programma's van het Internationaal Monetair Fonds op schooldeelname in ontwikkelingslanden. De onderzoekers kijken hiervoor naar de inschrijving in school van jongens en meisjes in de leeftijdscategorieën negen tot elf jaar en twaalf tot veertien jaar in 44 verschillende landen in de periode 1997 tot en met 2007. Ze onderscheiden verder of er in de betreffende landen IMF-programma's lopen en of deze een korte- dan wel een langetermijnkarakter hebben. De onderzoekers concluderen dat kortetermijnprogramma's van het IMF een positief effect hebben op het aantal jongens en meisjes tussen negen en elf jaar oud dat naar school gaat. Deze effecten zijn sterker in rurale en minder ontwikkelde gebieden. Programma's gericht op het meer flexibel maken van de arbeidsmarkt hebben een sterk negatief effect op de schoolgang van zowel jongens als meisjes in beide leeftijdsgroepen. Dit effect is sterker in de meer stedelijke en ontwikkelde gebieden.

Vranken, M., J. Smits en E. de Jong (2011) *Effects of IMF programs on school enrollment in developing countries.* NiCE Working Papers, 2011(101).

Netwerken

Renneboog en Zhao onderzoeken voor **TILEC** de relatie tussen de beloningen voor topmanagers en netwerken van directeuren van alle bedrijven in het Verenigd Koninkrijk gedurende de periode 1996–2007. De auteurs onderzoeken of de netwerken van directeuren in de eerste plaats dienen om meer invloed uit te kunnen oefenen als manager, wat de auteurs benoemen als directe netwerkactiviteiten, of voornamelijk worden gebruikt om informatie te verzamelen, door de auteurs omschreven als indirecte netwerkactiviteiten. Indien een manager een sterk direct netwerk heeft, ontstaat er een vorm van belangenverstrengeling, gezien het feit dat dit een hogere beloning oplevert terwijl de invloed die de manager hiermee opbouwt niet vanzelfsprekend ten gunste van het bedrijf en aandeelhouders wordt aangewend.

Renneboog, L. en Y. Zhao (2011) *Us knows us in the UK: on director networks and CEO compensation. Tilec Discussion Papers, 2011(014).*

Gezond pensioen

Erdogan-Ciftci *et al.* onderzoeken namens **Netspar** of een dalende gezondheid de gevoeligheid van de pensioneringsbeslissing op financiële prikkels beïnvloed. De onderzoekers gebruiken Spaanse data uit het *European Community Household Panel* en onderscheiden werknemers in goede gezondheid van werknemers die in hun werkzame leven te maken krijgen met een snelle achteruitgang van hun gezondheid. De onderzoekers concluderen dat veranderingen in de financiële prikkels voor pensionering minder effect genereren bij werknemers die een snelle achteruitgang van hun gezondheid hebben meegemaakt. Aanpassing van financiële prikkels in het pensioenstelsel zal weinig effectief zijn in het langer actief houden van deze werknemers op de arbeidsmarkt.

Erdogan-Ciftci, E., E. van Doorslaer en A. López-Nicolás (2011) *Does declining health affect the responsiveness of retirement decisions to financial incentives? Netspar Discussion Papers, 2011(005).*

Ondernemers

Bosma *et al.* onderzoeken voor het **Tjalling C. Koopmans Instituut** de relatie tussen intrapreneurship, zelfstandig ondernemerschap en economische ontwikkeling. Intrapreneurs worden door de onderzoekers gedefinieerd als werknemers die binnen het bedrijf van de werkgever nieuwe bedrijfsactiviteiten ontwikkelen. De uitkomsten geven aanleiding te veronderstellen dat in elke beroepsbevolking een vast percentage ondernemende geesten bestaat die intrapreneur of zelfstandig ondernemer worden. In hoge-inkomenslanden komen relatief vaker intrapreneurs voor dan in lage-inkomenslanden waar zelfstandige ondernemers juist relatief vaker voorkomen.

Bosma, N., E. Stam en S. Wennekers (2011) *Intrapreneurship versus independent entrepreneurship: a cross-national analysis of individual entrepreneurial behavior. Tjalling C. Koopmans Research Institute Discussion Papers, 2011(04).*

SINDS 1916

Arbeidsmarktflexibiliteit



Artha en De Haan onderzoeken voor **De Nederlandsche Bank** of verschillen in arbeidsmarktflexibiliteit bijdragen aan het herstel van landen na de financiële crisis. Hiertoe vergelijken ze het verschil in productieverlies, gemeten als daling van het reële bnp, gecorrigeerd voor onder andere het niveau van integratie van handels- en kapitaalmarkten, de fiscale balans, de financiële kwetsbaarheid en institutionele verschillen. De onderzoekers concluderen dat lagere kosten voor het aannemen van personeel het productieverlies beperken, met name in landen met relatief hoge inkomens. De onderzoekers constateren echter ook dat de duur van de crisis langer is als de kosten voor ontslag laag zijn, met name in landen met relatief lage inkomens.

Artha, I.K.D.S. en J. de Haan (2011) *Labor market flexibility and the impact of the financial crisis. DNB Working Papers, 2011(280).*

Gazelles

Bos en Stam onderzoeken voor **METEOR** de mate waarin jonge, snelgroeiende bedrijfjes, ook wel gazelles, de drijvende krachten zijn achter de groei van industrieën. Hiertoe analyseren de onderzoekers dergelijke bedrijven in Nederland in de periode 1997–2008 en vergelijken de uitkomsten met de arbeidsmarktdynamiek per industrie. De onderzoekers concluderen dat een toename in het aantal gazelles binnen een industrie een positief effect heeft op de groei ervan. Deze relatie houdt in omgekeerde vorm geen stand, er is op langere termijn geen positief effect van de groei van een industrietak op het aantal gazelles in die industrie. Ook vinden de onderzoekers geen relatie tussen een relatief grote aanwezigheid van gazelles en de groei van een industrie.

Bos, J.W.B. en E. Stam (2011) *Gazelles, industry growth and structural change. Meteor Research Memorandum, 2011(018).*

Solliciteren

Bloemen *et al.* onderzoeken voor **IZA** de effecten van het aanscherpen van de sollicitatieplicht voor oudere werklozen. De onderzoekers gebruiken een dataset met gegevens over de loon- en uitkeringsbetalingen per individu in de periode 1999–2005. Per 1 januari 2004 moeten ook werklozen boven de leeftijd van 57,5 jaar verplicht solliciteren om hun uitkering te behouden. In de twee jaar na de beleidswijziging nam het aantal werklozen tussen 57,5 en 59,5 jaar dat een baan vond met zes procent toe. Tegelijkertijd nam in dezelfde leeftijdscategorie ook het aantal werklozen dat in plaats van een werkloosheidsuitkering een arbeidsongeschiktheidsuitkering genoot toe met 2,5 tot 4 procent.

Bloemen, H., S. Hochguertel en M. Lammers (2011) *Job search requirements for older unemployed: transitions to employment, early retirement and disability benefits. IZA Discussion Papers, 2011(5442).*